

ВІСНИК

VISNYK ^{the} HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXVI Ч. 1
YEAR XXXVI, No. 1

СІЧЕНЬ — 1983
JANUARY — 1983

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК
ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Голоси Нескореної України	1
Напрямні діяльності ООЧСУ в 1983 році	2
Марш українських націоналістів	2
В. КУЛЬЧИЦЬКИЙ ГУТ — Поплентач: його характер, значення	3
ОЛЕКСАНДЕР ОЛЕСЬ — Ранок, ранок, час світання (Вірш)	6
К. НИКИФОР — Новодисидентський старий на клеп	6
МИХАЙЛО ГІКАВИЙ — Незабутній Дмитро Донцов	7
ПРОФ. ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ — Знаймо краще власну історію	8
КЛАВДІЯ ФОЛЬЦ — Елексир життя (Слогад про 1933 р.)	9
МАРІЯ КРЕМІНЯРІВСЬКА — Різдво на засланні в Сибірі	12
НАДІЯ НАУМ — П. Григоренко і „щурі”	14
 СТОРІНКА ОЖ ОЧСУ	
ОКСАНА КЕРЧ — До 15-ліття Об'єднання Жінок ОЖ ОЧСУ	15
А. ЗАБОРСЬКА-ГЕЛЕТЕЙ — IX Річна Конференція ОЖ ОЧСУ ...	17
Слово про лавреатку д-р Аріядну Стебельську	18
 ІЗ ВІДЗНАЧЕНЬ 40-ЛІТТЯ УПА	
Вшанували 40-ліття УПА в Йонкерсі, Н.Й.	19
Відзначення 40-ліття УПА в Пітсбургу, Па.	21
Гідно відзначили геройів УПА у Ст.-Пітербурзі, Флоріда	22
 УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА	
Н. — „Запорожець” із додатками’... (Рецензія)	23
У Нью-Йорку відбулася 20-та регіональна Конференція	24
ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО — Оглянувшись назад (Фейлетон)	

ВІСНИК

ГОЛОСИ НЕСКОРЕНОЇ УКРАЇНИ

„Сьогодні Україна вдало трагічнішому становищі, ніж статус колонії. Ми — не громадяни своєї держави. Ми, по суті, навіть не повноцінні члени своєї національної родини, що живуть і працюють на власній землі задля блага свого народу й себе самих. Ми — знедолені московські невільники й лакеї, що їх імперська нація експлуатує у своїх цілях, використовуючи і як добрякісне та безвідмовне гарматне м'ясо, і як наймитів та кріпаків на господарському освоєнні її диких просторів, і як добірний генетичний матеріал для поповнення та збільшення її інтелектуального, духовного та людського потенціалу.”

„Тому для українців, деревом національних задач, або найосновнішим його відгалуженням, має бути формулювання та розробка сукупності таких національних задач, які стали б могутнім двигуном у русі нації до її мети — ліквідації свого колоніального становища, — задач, що вернули б Україні суверенітет, державність, повноцінне національне життя й повноцінність серед націй світу. Задача дуже складна, проте реальна, досяжна.”

Із „Дерева Національних Задач”
Степана Говерлі,
Україна, 1982 р.

„Ми розуміємо, що боротьба буде люта й довгая, що ворог безпощадний і дужий. Але ми розуміємо й те, що це вже остання боротьба, що потім уже не настане слушний час до нової боротьби. Ніч була довга, але ранок наблизився, і ми не погустили, щоб проміння свободи усіх націй заблищало на наших рабських кайданах: ми розіб'ємо їх до схід сонця свободи. Ми востаннє виходимо на історичну арену, і або поборемо, або вмремо... Ми не хочемо довше зносити панування чужинців, не хочемо більше зневаги на своїй землі! Нас горстка, але ми сильні нашою любов'ю до України! Сини України! Ми, як Антей, доторкаючись до зем-

лі, наберемось усе більшої сили й завзяття. Нас мало, але голос наш лунатиме скрізь на Україні і кожний, у кого ще не спідлене серце, озветься до нас, а в кого спідлене, до того ми самі озвемось!

Нехай страхопоходи та відступники йдуть, як і йшли до табору наших ворогів, ім не місце поміж нами і ми проголошуємо їх ворогами вітчизни.

Усіх, хто на цілій Україні не за нас, той проти нас. Україна для українців, і доки хоч один ворог чужинець лишиться на нашій території, ми не маємо права покласти зброї. І пам'ятаймо, що слава і перемога — це доля борців за народну справу. Вперед, і нехай кожний із нас пам'ятає, що коли він бореться за народ, то мусить дбати за увесь народ, щоб цілий народ не згинув через його необачність.

Вперед! Бо нам ні на кого надіятись і нічого оциратись назад!”

М. Міхновський — „Самостійна Україна”,
1900 рік.

Д-Р ДМИТРО ДОНЦОВ ПРО УПА ТА ДЕКОГО...

... „Виступить з своїм відважним чином Українська Повстанська Армія, і скільки бруду і помнів виллють на неї слуги Росії! Скільки — из сором нам, українцям — навіть у нашім національнім середовищі знайшлося московських підбрехачів, які ту повстанчу Акцію, найвищий вияв героїзму в сучасній Європі, паплюжили або замовчували навіть тоді, як кричала про неї вся світова преса! Як вони старалися понизити її, позичаючи в своїх наклепах лайки з большевицького словника!

(Із праці „Хрест проти диявола”)

НАПРЯМНІ ДІЯЛЬНОСТИ ООЧСУ В 1983 Р.

Дня 19.12.1982 р. відбулося в Домі ОУВФронту в Нью-Йорку засідання Головної Управи ООЧСУ, яким провадив голова ГУ д. Лев Футала, секретарював мгр. Євген Гановський. У нарадах взяв участь містоголова ГУ д. ред. Володимир Мазур із Чікаго.

Шісля звітування голови і членів ГУправи за працю ООЧСУ в 1982 р. були накреслені головні напрямні діяльності Організації Оборони Чотирьох Свобід України в 1983 році.

Крім відзначування традиційних національних і релігійних свят, членство ООЧСУ в 1983-му році буде особливу увагу звертати на такі видатні річниці: відзначаємо, у співираці з іншими Організаціями Визвольного Фронту, сумну річницю — 50-ліття московського штучного Голодомору в Україні в 1933 році; відзначаємо 40-ліття з часу створення в Житомирських лісах Антибільшевицького Бльоку Народів — АБН; вшановуємо пам'ять найвидатнішого ідеолога українського націоналізму д-ра Дмитра Донцова у 100-ліття його народження і 10-ліття смерти.

Крім того, Головна Управа, управи відділів і масове членство ООЧСУ, у співираці з усім патріотичним громадянством, зорганізованим у відділах УККА, будуть активно діяти в тому напрямку, щоб — через листи до сенаторів і конгресменів — довести до схвалення в Конгресі ЗСА Резолюції обома палатами з вимогою до Москви випустити з табору Нескореного Юрія Шухевича, із правом виїзду поза межі ССРР. (п.).

**

„Життя, як річку, не перейде гбрід,
Та певно в ньому і немає броду.
Заходь по груди у студену воду,
Пливи, пливи, пливи десятки літ!
Не уникай в путі круговороту,
Хай руки загартуються твої,
Бо доведеться плавати і проти,
І впоперек стрімкої течії”...

Ліна Костенко

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Зродились ми великої години
З пожеж війни і з полум'я вогнів —
Плекав нас біль по страті України,
Кормив нас біль і гнів на ворогів.

I ось ідемо в бою життєвому
Тверді, міцні, незламні мов ґраніт,
Бо плач не дав свободи ще ні кому,
А хто борець, той здобувас світ.

Не хочемо ні слави, ні заплати,
Заплатою нам — успіх боротьби,
Солідні нам у бою умирати,
Як жити в путах, мов німі раби.

Доволі нам руйни і незгоди,
Не сміс брат на брата йти у бій,
Під синьо-жовтим прапором свободи
З'єднаєм ввесь великий народ свій.

Велику Правду для усіх єдину
Наш гордий клич народові несе,
Батьківщині будь вірний до загину,
Нам Україна вище понад все.

Веде нас в бій борців упавших слава,
Для нас закон найвищий та наказ,
Соборна Українська Держава
Вільна, міцна від Сяну по Кавказ!

МОЛОДЬ ДО ООЧСУ ТА ОЖ ОЧСУ

У 1983 РБ особливу увагу звертаємо на дростаюче українське покоління.

Українська мова в ріднім домі — це невідклична вимога дня, бо без рідної мови немає рідної культури, традицій і звичаїв, заникає національна спільнота.

Як лави ООЧСУ, так і ОЖ ОЧСУ потребують молодого поповнення, в першу чергу із рядів СУМ-А, ТУСМ-у й ін. молодечих патріотичних організацій.

Прохаемо Шановні Управи Відділів особливо подбати про приєднання молоді — нашого майбутнього.

В. Кульчицький Гут

ПОПЛЕНТАЧ: ЙОГО ХАРАКТЕР, ЗНАЧЕННЯ, ЖИВУЧІСТЬ ПРИЧИНКИ ДО СТУДІЇ

Людська мова — це незвичайно цікавий інструмент, яким людина користується у подавляючій більшості несвідомо, автоматично, не застосовуючись над його конструкцією, одержавши елементарні здібності його вживання ще у лоні матері. Одним із компонентів цього інструменту є слово. Слова ж не тільки постійно творяться, але і набирають на себе додаткових значень, відзеркалюючи нові здобутки людини, нові явища, нові ситуації. Часто з однієї мови, у якій воно набрало додаткового значення, перешіплюється у цьому новому значенні до інших мов. Такого перещеплення зазнало російське слово „попутчик”, яке первісно означало тільки „товариш подорожі”, а в англійській мові перекладене як „фелов тревелир”, означає тільки „особу, яка симпатизує з політичним рухом чи партією, особливо комуністичною партією, і її допомагає, не будучи її членом.”

Англійсько-українські словники (масно їх кілька, советських й еміграційних) перекладають поняття „фелов тревелир” як „супутник, попутчик”. Ми ж будемо вживати створене не відомо нам ким і коли слово „поплентач”, бо воно далеко краще відтворює суть того додаткового значення „супутник”.

Факт, що якраз у ЗСА для цього додаткового значення створено окремий термін, відзеркалює промовисто існуючий тут стан. Тут бо поплентачі розвинули найширшу діяльність з найбільшим її впливом на світові події. У часі ж розвивання цієї діяльності розвинувся спеціальний тип осіб, який набрав так багато спеціальних прикмет, що подана вище дефініція не вичерпuje його глибокого змісту. Він потребує окремої студії. А матеріалів до такої студії — маса по часописах, журналах, збірниках виданнях. Деяло з найновішого подаємо тут до уваги шановних читачів.

*

Річард Б. Дітс — екзекутивний секретар „Товариства Замирення” (Феловшип ов Рікан-сілліейшин). Прочитавши про дарунок мільйонів Гарріманом на Російський Інститут при Колумбійському Університеті, він у листі до щод. „Ді Нью Йорк Таймс” (25.10.1982) висловлює переконання, що хоч і потрібно давати змогу студентам вивчати СССР, але „так же само є важливо і потреба” всім американцям „про Советський Союз бути краще поінформованими.” Як же ж він це „краще поінформування” розуміє?

„Основна маса повідомлень, які американці читають і чують про СССР, — твердить він, — стосується советських видатків на зброяння, репресій дисидентів і потягнені закордонної політики, які вважаються як ворожі супроти Заходу.” Він визнає, що про все це американці повинні знати, але вони „повинні також бути поінформовані і про позитивні аспекти советського життя.” Як приклад такого пізнання „позитивних аспектів” він подає „подорож миру” до СССР, яку літом 1982 р. відбули 165 американців. У додатку до відвідування Ленінграду, Москви і Києва, де вони побачили „табори піонерів, дитячі садки, товариства дружби, групи за мир”, вони також відбули подорож по Волзі.

Свій лист Дітс закінчує ось таким зворушливим закликом: „Якщо наші дві нації мають знайти методи розв’язки наших спірних питань мирно, то ми мусимо один другого вивчати, один другого пізнавати, розвинути способи кращого взаєморозуміння й інформації.”

*

Так сталося, що на захвалюваній Дітсом „подорожі миру” опинився незалежний журналіст П. Дж. О’Рорк, і в жур. „Гарпер’с” (листоп. 1982) описав, як це „краще взаєморозуміння” відбувалося.

Учасниками подорожі, розказує він, були різного роду „прогресисти”. Цілий час вони

говорили, „який то чудовий Советський Союз: пенсії велетенські, мешкання дешеві, а за те, щоб ви взяли медичну обслугу, вони майже вам платять.” Та хоч прогресисти і були переконані, що „Советський Союз є досконалій, у цю подорож вони зі собою взяли свій власний туалетовий папір.”

Відбувається оглянання Москви. В часі передишкі провідниця з Інтуриста: „Чи хтось має питання?” Заки автор розповіді встиг відкрити рота, інший член групи його випередив і засипав провідницю питаннями: „Скільки треба платити за помешкання процентово до платні робітника? — Який є пенсійний вік у Советському Союзі? — Яку платню одержують пенсіонери процентово до їхньої колишньої річної платні? — Чи вище навчання у Советському Союзі безплатне? А як стойть справа з безробіттям?”

По якомусь часі дальншого оглядання провідниця знову поцікалася, чи є які питання, і знову з групи посыпалися питання, уже раніше ставлені.

Група на летовищі Москви чекає на відлет до Ростова і одна з тих, які ставили вищезгадані питання, споглядаючи на летовище, „сповнена прогресивним захопленням, викрикус: „Літаки! Советський Союз має тисячі і тисячі літаків!”

Група на кораблі відбуває подорож вгору Волгою. Відбувається перша „конференція миру”. Виступають американці: священик і тренер відбиванкової дружини. Першим говорить тренер і головну вину за загрозу нуклеарної війни скидає на ЗСА. По ньому говорить священик і повторяє все, сказане тренером.

“VISNYK”—“THE HERALD” (ISSN661-660)
Published by the Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly, except July and August, when bi-monthly.
Second class postage paid at General Post Off.
New York, N. Y.
Board of Editors.
Address: P.O. Box 304, Cooper Station,
New York, N.Y. 10276

Час питань. „Містер Смарт (увявне прізвище тренера), це є тільки гіпотетичне питання, — забирає слово товстий мужчина, — але спосіб, як ви описали, що перегони у збросні є головним чином виною З'єднаних Стейтів. „Чи міг би я, коли б я був тип подразнювача червоних (ред бейтир), сказати — повторюю, чисто гіпотетично — що ви є платним советським агентом?” І поспішно він ще додає: „Прошу! Нехай ніхто цього питання не бере дослівно!” Але присутні взяли питання дослівно і зчинився гамір. „Щось таке казати?! Що за жахіття!”

На другій „конференції миру” виступають советські „експерти” від миру. Після їхнього виступу один з присутніх питає: „У часі цієї поїздки багато американців визнавали помилки американської зовнішньої політики. Як то так, що ніхто зі советчиків не визнав якоїсь советської помилки?” Відповідає йому советський експерт від миру: „Ми не критикуємо зовнішньої політики нашого уряду тому, бо з його політикою ми стопроцентово погоджуємося і її схвалюємо.”

Запитувач застигає у здивуванні, а всі прогресисти аллюдують, і також багато „пісників” („миротворців”).

*

Це так виглядає пізнавання СССР методою поплентачів. А як виглядають можливості пізнавання СССР при допомозі традиційного, загально визнаного у культурному світі, способу — послуги кореспондента?

Андрій Нагорські був шефом бюра тиж. „Ньюзвік” у Москві. 2 серпня 1982 р. він дістав повідомлення з міністерства закордонних справ ССР, що його акредитації уневажнено і він негайно мусить покинути СССР. Причина — „недозволені методи журналістичної активності”. Сам Нагорські про правдиві причини пише у „Ньюзвік-у” за 18.10.1982 („А Дарк Танил ов Фір”): знання мови давало йому змогу безпосередньо входити в контакти з овєтськими громадянами, а шукаючи за кращим пізнаванням советської дійсності, він старався обминати обмеження, накладені Кремлем на західних журналістів.

„Ралортування зі Советського Союзу є незвичайно тяжке завдання, — твердить він там, — Помешкання, канцелярії, телефони мають підслухові апарати, за кожним рухом кореспондентів уважно слідкується.” З власного досвіду подає він такі випадки. Іхав він автом на зустріч з німцем, який ставався виїхати з ССР, аж перед нього заїхало вантажне авто і, висипавши на дорогу пісок, забльокувало йому дальню їзду. Іншим разом кагебісти слідкували за ним майже зовсім не скриваючись. Ця друга метода має, на його думку, подвійну мету: відстрашувати советських громадян від контактів зі західними журналістами, а західніх журналістів знеочочувати до самостійних екскурсій, роблячи їх якнайбільш неприємними.

Чому воно так? Бо Советський Союз дальше „залишається у пастці темного тунелю репресій, застою і страху.”

*

У справі Нагорского поплента ч налевно станове по стороні Кремля, а його свідчення вважатиме злобною вигадкою ворога миру і співпраці. Та появляються часом свідчення, а якими поплента ч має клопіт. Одне з них появилось у магазині щод. „Ді Нью Йорк Таймс”. („Лайф амонг ді Ращенз”, 24.10.1982), Це спогади Марка Грінфельда, який два роки працював як перекладач у советській пресовій агенції „Новости”, жив у Москві як звичайний советський громадянин, одружився з москвичкою і з її допомогою набув широке коло знайомих.

„На відміну від чужинецьких дипломатів, кореспондентів і бізнесменів, які примушенні жити у спеціальніх будинках, і які дуже скоро пізнають, як то їм тяжко вирватися з їхньої ізоляції, — пише він у спогадах, — я міг жити і працювати між росіянами й обсервувати советське суспільство зі середини.” Ця обсервація викликала у нього „враження вичерпаного суспільства, яке старається дігнати Захід й одновчасно ховає свою відсталість від очей чужинця.”

ЧИ ПОЖЕРТВУВАЛИ ВИ НА ПРЕСОВИЙ
ФОНД „ВІСНИКА”?

Дальше він розказує про речі, для колишніх жителів ССР та об'єктивно поінформованих членів західніх суспільств добре відомі:

— мешканева криза („Хоч яке мос 2-кімнатне мешкання за стандартами Західу було понуре й обмежене, призначення такої кількості життєвого простору для однієї особи було марнотратним люксусом за советськими критеріями.”);

— постійні черги (його товариші по праці організували довкруги експедиції до сусідніх склепів. Кілька годин dennю їх не було при бурах, бо вони ходили на закупи. „Як же ж інакше багато москвичів могло б справлятися зі ситуацією, де життєві конечності є у постійній недостачі.”);

— клясова структура суспільства („Очевидно, не всі росіяни мусять стояти в чергах.” Для середньої кляси апаратчиків великий вибір продуктів є у спеціальних магазинах, а на найвищому щаблі вибрані товари є імпортовані вироби доставляються прямо до домів. Посідання авта та спосіб їзди різного роду автами таож підкреслює клясові різниці, як також і обслуга. Авторові спогаду було помилково вилучено телефон; на його інтервенцію його поінформували, що поновне залучення забере місяць; на інтервенцію з „Новостей” — справу телефону полагоджено негайно);

— відсталість у щоденній техніці („Як більшість американців, я знов, що помимо поступу у мілітарні та високопростірні програмах Советський Союз є позаду у ділянці щоденної технології. Але щойно в час життя між росіянами, коли я прийняв їхній спосіб життя, я впізні усвідомив розмір цієї відсталості.”

Отані свідчення декому з поплентачів відкривають очі, та на їх місце вступають постійно неофіти, і тому ця порода така живуча.

*

При читанні деяких місць у споминах Грінфельда ставав нам перед очима інший тип поплента ч, поплента ч домашнього хову, так би мовити. От в одному місці про росіян він говорить таке: „Дуже патріотичні, вони є горді з розміру своєї країни (...) А відносно свободи, то, як виглядає, вони знаходять її досить у безмежних відкритих просторах Росії.”

ДО ДНЯ ДЕРЖАВНОСТИ
(1917-20 рр)

Олександр Олесь

Ранок, ранок! час світання...
 О, який прекрасний час!
 Криком щастя і страждання
 Україна кличе нас!

Голос Стадниці лунає!
 Голос Матері, сини,
 Шід корогви вас скликає
 Стати в грізні буруни.

Тіні прадідів блукають,
 Тіні ходять по землі,
 Нам корогви розгортають,
 Нам дають свої шаблі.

Швидко дзвони в Україні
 Залунають, загудуть...
 Швидко нас велики тіні
 Шід стягами поведуть...

Час горіння... Час світання.
 О, який прекрасний час!
 Криком щастя і страждання
 Україна кличе нас!

А в іншому місті: „Пересічні росіяни (...) вважають себе визволителями, а не окупантами Східної Європи, і вони не можуть зрозуміти, чому мусить існувати до них таке погане наставлення у цих країнах, які — вони повністю того свідомі — втішаються вищим життєвим рівнем як вони. Та особливо збентежені вони галасом з приводу Польщі, бо ж, як всім відомо, поляки лініві і нездарні (славчез), яким і так вже занадто добре поводиться для їхнього власного добра.”

Чи не криється тут достатня відповідь на питання, на кому опирається теперешній режим в Кремлі?.. Напевно, досить для об'єктивно думаючої людини, але не для доморослого по-плентача,

НОВОДИСИДЕНТСЬКИЙ СТАРИЙ НАКЛЕП

Відомо, що Головний Отаман Симон Петлюра підписав наказ, за яким мав бути покараний на горло через розстріл кожний, хто вчинив би в Україні погром — винищування жидів. Відомо також, що за Української Держави у формі УНР, на грошевих банкнотах був напис і жидівською мовою. Можна ще давати більше прикладів у цьому дусі.

Але Радіогодина — російською мовою — для новоприбулих із СССР (зебільшого з України) жидів-емігрантів, у Нью-Йорку й околицях, яку веде п. Александер Лахман і яка зветься „Горизонт” („Обрій”), далі переспівує збиту платівку словесних нападів на українців.

У вівторок 7.12.1982 р. п. Лахман зачитав на радіогодині „Горизонт” листа від якогось Стефанського про жидів-героїв. У тім випадку героям був жид Шварцбард — убивця Симона Петлюри. У тім листі Українська Армія за УНР названа „бандитською”, сл. п. Симон Петлюра — „бандитом”. Мовляв, на наказ С. Петлюри в Україні був погром і вбито до 2.000 жидів, але сам Шварцбард вижив і збив Симона Петлюру в Парижі в „1929-му році”. Насправді трагедія на вул. Расін у Парижі стала в 1926 році.

П. Лахман, прочитавши такого абсурдного листа, висловив прилюдну годіжку його авторів.

Ні хто такий п. Лахман, ні хто такий п. Стефанський не знаємо, але радимо поцікавитися тими новодисидентами із СССР, які забули свою рідну мову, а на „російському языке” поширюють наклепи на українців і зокрема на одного з національних героїв самостійної і соборної України. Особливо дораджуємо поцікавитися такими „Горизонтами” і їхніми „програмами” жидам і українцям з Комітету співпраці.

К. Никифор

**ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ
 КОЛОНИЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ
 ВІД НАКИНЕННОЇ ОКУПАЦІЇ
 з листа до ОН**

Московський в'язень Олесь Бердник,

Михайло Гікавий

НЕЗАБУТНІЙ ДМИТРО ДОНЦОВ (ДО 10-РІЧЧЯ СМЕРТИ)

Миколу Міхновського справедливо вважають тим діячем, який започаткував нову форму українського націоналізму, а саме — науково-націоналізму, з теоретичними підвалинами. Але на незмірну височінь підніс і розвинув науковий націоналізм д-р Дмитро Донцов, уродженець Мелітополю в Україні (28.7.1883 р. — 30.3. 1973 р. в Монреалі).

Саме Провидіння дало змогу д-рові Дмитрові Донцову довге життя — 90 літ, впродовж якого він теоретичні підстави націоналізму опрацював і розвинув у багатьох своїх книжках і статтях, на сторінках редактованого ним „Літературно-Наукового Вісника”, вищколига завдяки своєму великовійому впливові цілу плеяду інших українських людей-націоналістів, у тому ж плеяду поетів-вісниківців, як Л. Мосендр, Є. Маланюк, Ю. Клен-Бурггард та ін.

Д-р Дмитро Донцов, з яким я мав приятність довгі роки співпрацювати, при виданні „ЛНВ” та постачати йому різні потрібні для праці матеріали, ще півстоліття тому остерігав українців від будь-яких братань із будь-якого кольору Росією-Московщиною. Бачимо, що його прогнози здійснюються: Москва була і буде імперіялістичною аж до загнання її у властиві етнографічні кордони, і то загнання „Хрестом і мечем” (назва однієї з праць Покійного).

Тут хочу залишити для нащадків опис похорону сл. п. д-ра Дмитра Донцова, який помер після тяжкої недуги в шпиталі у Монреалі, а 4-го квітня був похований на цвинтарі в Бавнд-Бруку, Н. Дж. в Америці, при Церкви-Пам'ятнику рівноапостольного Андрія.

Там була відправлена панахида о. протопресвітером Павлом Фальком. По панахиді труну відвезено до Церкви-Пам'ятника, переповнену людьми. Труну внесли в церкву приятелі і однодумці Покійного, а за труною ішли з прaporами кол. Вояки українських армій і делегати від укр. організацій, товариств, установ. Св. Лі-

тургію відправив о. прот. А. Селепина — голова Консисторії УПЦеркви, якому сослужили чотири священики. Потім промовляв о. прот. Селепина з амвону, про цінну працю д-ра Дмитра Донцова — ідеолога українського націоналізму, безкомпромісового борця з ворогами Християнської України.

Після панахиди вояки внесли домовину на цвинтар. Могила поблизу Церкви-Пам'ятника, і похоронам не перешкодив зливний дощ та вітер.

По Літії Провідник ОУН Дост. Ярослав Стецько виступив із цінною промовою про творчість та впливи вчення д-ра Дмитра Донцова на Україну, про вироблення нового типу української людини та про його великі заслуги перед нацією, як мислителя-філософа, політичного письменника-публіциста, доповідача, редактора.

Опісля в парафіяльній залі відбулися поминки в присутності великої кількості народу. Господарем на поминках був ред. Вячеслав Давиденко, який виголосив довшу доповідь про творчість ідеолога українського націоналізму, дух якого єднає і буде єднати українські покоління. Ред. В. Давиденко сказав у кінці, що д-р Дмитро Донцов підняв український прапор, який лежав на землі, і передав його українському народові для остаточної перемоги над ворогом.

З короткими промовами виступали представники з різних країн: д-р Роман Малащук, ред. Григорій Драбат, П. Ковальчин, М. Гікавий, мгр І. Базарко, мгр Є. Гановський, д-р С. Галамай, п-а Інна Гікава, дир. Я. Деременда, О. Лисогір, ред. О. Калинник, д-р Антонович, д-р Рибачик, д-р М. Сосновський, д-р Кальба, мгр О. Пришляк з Монреалю, який займався похоронами сл. п. д-ра Дмитра Донцова.

Винесено щиру подяку Іх Блаженству Митрополитові УПЦеркви Мстиславові за молитви і увагу, за безоплатне місце на цвинтарі, подякувано всім священикам за віддання останніх почестей Покійному. У кінці присутні подякували Сестрицям за добрий обід, а після поминок ще довго тривала розмова про Того, хто від нас навіки відійшов у кращий світ — але завжди буде з нами, з Україною.

Знаймо краще власну історію

Від Редакції: У 50-ліття штучно викликано в Україні московського Голодомору, 1933-1983, природня річ, найбільше уваги присвячують наші організації і преса цій темі. Однак, вважаємо, що розроблення теми московських голодоморів в Україні має розпочатися з найпершого, що мав місце у 1921-22 роках, коли Україна вже була обернена силою ленінських багнетів у колоніяльну Українську ССР. Тут публікуємо гасло-інформацію з „Української Малої Енциклопедії” сл.п. проф. Євгена Онацького, що вийшла в Аргентині у 1958 році.

ГОЛОД — жахливі фізичні страждання, що їх викликає брак їжі, який доводить до голодової смерті. До них треба ще, при масовому голоді, додати моральні страждання людини, яка бачить голодові страждання близьких йому людей, особливо рідних дітей, і не може їм нічим допомогти. До приходу большевиків до влади в Росії, голод бував масовим нещастям тільки в наслідок якихось природних катастроф — посухи, недороду, повені, тощо, — за панування московських большевиків в Україні двічі був масовий голод в роках 1921-22 і в 1932-33, як засіб політичної зброї на упокорення українського народу. „Українська Загальна Енциклопедія” („Книга Знання”) подає, що в Україні „голодувало в 1921-22 рр. до 10 мільйонів, хоча це не перешкоджало большевикам вивозити хліб із районів голоду” (т. III, ст. 744). Ів. Герасимович в книжці „Про голод на Україні”, що вийшла в 1922 р. писав, як свідок: „Советська влада, забираючи безпощадно сотками мільйонів пудів хліб навіть у голодних областях України, знала, що робить! У неї ж під руками всі дані й обрахунки. І коли вона той пограбований хліб український вивезла і ще далі вивозить до Росії... то певна річ, що це не сліпий припадок, а тут маємо до діла з системою, зі свідомим винародовлюванням, з вирафінованим фізичним винищеннем українців російськими окупантами” (ст. 147).

Першою причиною голоду 1921-22 рр. в Україні була посуха, що на Катеринославщині, на Запоріжжі, на Миколаївщині, Херсонщині

та Одещині і Донеччині сонце спалило майже ввесь хліб, і урожай не дорівнював і п'ятій частині звичайного. Щоб порятувати від голоду українське селянство тих земель, треба було дати тим людям не менше 200 мільйонів пудів зерна. Натомість Москва не тільки нічого не дає, але підносить висоту продналогу (податку) до 12 пудів з десятини. І навіть в урядовій одноднівці „Помощь голодним”, яку видано в Харкові 10.III. 1922 читаємо:

„Тільки після п'яти місяців голодування офіційно визнано Миколаївську губ. в місяці лютого 1922 р. за голодну, до того ж часу йшло стягання продналогу”.

І далі читаємо про те, як немилосердно збирano той продналог:

„Білоцерківська волость херсонського повіту: голодує 90% населення, ввесь інвентар промінено на хліб. Продналог виконаний на 97%. Щоденно умирає з голоду десятки людей. Населення тікає, кидаючи дітей напризволяще”.

Арнаутов у книжці, виданій в 1922 р. в Харкові „Голод і діти в Україні” (московською мовою) теж писав:

„Неврожайні губернії визнавалися офіційно за голодні тільки після того, як показувалося з цілковитою очевидністю, що вже неможливо зібрати там ні одного пуда”.

Пізніше, коли вже майже половина населення вимерла з голоду, коли вже не можна було заховати від світу страшної правди, московська влада розпочинає брехливу пропагандивну акцію, в якій розписується про свою „допомогу” голодним дітям та про те, що вона поконфіскувала церковні цінності, щоб... допомогти голодним!

Ми спинилися на голоді 1921-22 рр. тому, що про нього в нас менше знають, ніж про голод

С п'ять частин світу, але найважливішою

є шоста — це ПРЕСА.

На п о л е о н

Клавдія Фольц

ЕЛЕКСИР ЖИТТЯ

СПОГАД ОЧЕВИДЦІ

Мені 13-ї минало, коли на Україні наступав голодний 1933 рік. Як гадина, підпovзав він у кожне місто, в кожне село, в кожну вулицю і хату.

Надійшла осінь. Наше місто, на рідній Донеччині багате зеленню влітку, уже втратило своє зелене вбрання і стояло голе і по-осінньому прозоре. Життя в місті завмирало. Закривалися кіна, театри, школи, крамниці, зменшуючи можливість дістати харчів, яких і так було обмаль до цього часу, але тепер і те зникло.

Люди, як наполохані звірята, з опущеними плечима та поглядом, боялись, вірніше уникали зустрічі зі знайомими. Хто знає, що кого чекає завтра? Когось оголосять „ворогом народу”, зарештують, то й родичів та знайомих не помилують.

Щодня масово поспішали на базар з надією дістати щонебудь їстивне, але, поштовхавшись серед тисячного натовпу, таких же самих голодних, як і самі, верталися додому з нічим. Хатні запаси давно вичерпані, і життя трима-

1932-33 рр., навмисно зорганізований Москвою (уже назіть без усякої посухи!), коли загинуло від голодової смерти 6,000,000 українців, і тому що тоді помер від голоду на селі в Київщині також і батько автора цих рядків Дометій Григорівич Онацький, колишній учитель Педадогічного Інституту в Глухові і бібліотекар Міського Музею в Києві. Його старший син Олександер, учитель гімназії, писав авторові: „Ми витримали з надірваним здоров'ям на кандьорі (пшоняний куліш без усякого товщу), батько не витримав. Не міг його їсти...”

ОЛЕСЬ ГОНЧАР — СОВЕТСЬКИЙ „ЛАВРЕАТ“

Московська преса повідомила у листопаді 1982 р., що „український советський письменник Олесь Гончар став лавреатом державної премії ССР з 1982 року“.

Дістав він таку нагороду від Москви за роман „Твоя зоря“ та інші твори, в яких виявив, що „він мислить державними маптабами“...

ється на хлібних та продуктових картках... Продуктових карток можна було б і не згадувати, бо на них давно уже нічого не давали, а на хлібні ще давали шматок якоїсь тяжкої чорної маси, що востюками та полововою трималась докупи, і яку називали „хлібом“. Але й цього „хліба“ не можна було купити, скільки завгодно, а можна було дістати лише на картки за таким розподілом: робітники тяжких та гарячих праць (доменщики, сталевари, шахтарі та под.) отримували картку першої категорії з 1 кілограмом хліба на день. На легших працях давалися картки 2-ої і 3-ої категорії, по 800 та 600 грамів хліба на день на особу. Діти дошкільного віку отримували дитячу картку з 250 гр., а так звані „іждевенці“, як мати та підлітки, не отримували нічого.

В нашій родині з 5-ти осіб, батько-механік, діставав 800 гр., 6-илітній брат — 250 гр., а мати, я та старша сестра не діставали нічого.

Картки видавалися щомісяця і кожного місяця був інший колір. А також різні категорії мали різні кольори.

Виглядали ці картки, як листочек із зошита, розподілений на квадрати, приблизно в 1 см. і на кожному квадраті надруковане слово „хліб“. А нижче скільки грамів, а ще нижче дата, місяць та рік.

Один кілограм і 50 грамів була норма на 5 осіб, яка втримувала життєвий вогник у виснажених тілах нашої родини. Батько вже був пухлий, але мусів ходити до праці, щоб не відібрали карток. „Кто не работает, тог не ест“, — казав Сталін. Інші члени родини були кістяки, обтягнуті шкірою.

Пішли сніги. Люди вмирали на вулицях, в чергах за хлібом, в скверах, на холодних лавах, де присів відпочити та вже й не встав.

Вантажні авта, з відгодованими „телохранителями“ їздили по вулицях та підбирави тіла померлих, бо ховати ніхто не мав сили.

Зникли з вулиць собаки, коти і навіть щурі і миші. Люди іли все. Були чутки, що траплялися випадки канібалізму ...

Минув Новий рік, кінчався січень і ніс людям надію на прихід весни, і хоч якоїсь травички,

яку можна жувати. Лише б пережити лютий місяць, а в березні вже весна... весна...

Та лютий розгулявся відповідно своєї назви. Лютував мороз. Холодний, гострий вітер дув з неймовірною силою, валив у кучугури людей, які вже не мали сили піднятися. А треба ж було виходити з хати та іти в чергув за шматком отієї гливи, за шматком елексиру життя.

Брат мій занедужав і лежав у гарячці. Мати не відходила від нього. І вся відповіальність за хліб лежала на мені та на сестрі.

Одного ранку, ще в темряві, пішла сестра займати чергув (на щастя, крамниця була недалеко, лише через дві вулиці, за рогом). А коли розвиднілось, прийшов мій час замінити сестру, щоб не закоююла на морозі, бо крамниця ще була зачинена і люди, замотані у всяке ганчір'я, старі коци, ковдри, рушники, закриваючись від вітру по самі очі, обличчя, стояли і сиділи попід стінами крамниці, та сусідних до неї хат.

Нарешті крамниця відчинилася, і вся оця сіра маса лахміття посунула в середину. Тут було затишніше і пахло гарячим хлібом, що ще більше дратувало голодні шлунки. Підходить моя черга. Купую ще гарячий хліб, пхую на груди, за полу пальта, а карточки за широкий відворот на рукаві. Кишень не було. Я поспішила вилізти з переповненої людьми крамниці. До рогу дійшла хутенько, а на розі з неймовірним поштовхом стрів мене вітер, зірвав з голови на плечі хустку і звалив мене на кучугуру снігу. Ледь-ледь я підвелаюсь, натягнула на голову хустку і, задихаючись від вітру, всунулась у хату. Сестра допомогла мені роздягнутись, взяла хліб і почала ділити на 5 рівних шматків. Я грілась біля печі. Мати запитала про картки:

— За відворотом рукава, — відповіла я від печі.

Сестра, обшукавши рукави, стурбовано заявила:

— Карточок немає...

— Як немає!!? — схопилась мати. — Де ж ти картки поділа, дитино моя?

Я дивилася на них із страхом, бо до мого мислення поволі доходила страшна здогадка, що я згубила картки. А може ще в крамниці, в суматоці хтось їх витягнув? Крадіжки траплялись часто.

Але згубити? Ні! Не може бути! Картки *мусить* бути за відворотом. Шукаємо ще раз, вивертаємо рукави, трусимо пальто і хустку — карток немає.

— Ой, Боже ж мій, — зойкнула мати, — що ж тепер буде? Це ж нам усім вірна смерть! Як же ми скажемо про це батькові? Ідіть, дівчата, шукайте, може знайдете.

Пішли ми. Де ж шукати? Вулиці порожні. Лише вітер ще далі свистів, гнав завірюху і з неба й землі. Крижинки снігу сипались під сукню, в рукави пальта, за ковнір, забиваючи дихання. А навколо лиши голі дерева, безлюдні вулиці та кучугури снігу... Заглядаємо у двори, під уламки парканів. Нема! Немає ніде. Сніг та сніг. А може хтось уже знайшов і підібрав у власну кишеню? Задубіли руки й ноги, і ми винувато, з порожніми руками вертаємося до хати. Слава Богу, хоч у хаті тепло, мали щастя ще влітку купити вугілля. Але саме тепло не врятує нас від смерти. В хаті тихо, як при мертвому, лиш чути стогні хворого брата та наше склипування. Всі три плачено.

В післяобідню пору прийшов батько з праці і застав у хаті заплакані обличчя та опухлі очі.

Мати про все розповіла. Вона оповідає, а мене пригноблює страх, мучить совість, що я не сповнила їхнього довір'я і втратила останній порятунок на життя. Що ж зараз зі мною зробить батько? Чи буде бити? Чи вижене з хати? Чи яку іншу кару загадає?..

Але батько, хоч завжди строгий до порядку, ніколи нас не бив і зараз мовччи стояв проти мене. Подивився із високого росту на мою малу виснажену постать, зітхнув і сказав:

— Вдягайтесь, дівчата, підемо ще раз шукати.

І знов, як і вперше, ми безнадійно обшукували дерева, паркани, розходилися в різні кінці вулиці і знову сходились докупи й радились, де ще треба шукати. Крамниця вже була замкнuta. Хліб розпроданий.

А вітер оскаженіло продовжував лютувати... .

— Ану, дочко, пройдемо ще раз від крамниці до хати, і ти точнісінько покажи, як ти ішла, де тебе вітер звалив, як ти вставала і т. д., — сказав батько.

Я проробляла усе так, як він того бажав. І коли натягувала з плечей на голову хустку, батько сказав:

— Стій! Це ось тут сталося. Ти підняла догори руки, а вітер видув геть картки. Ось тепер підемо в напрямку, куди вітер віс.

І ми пішли за вітром в протилежний від нашої хати напрямок.

На розі, колись загорожені парканчиком, росли кущі бозу. Тепер не було ані паркану, ані товстих стовбурів кущів, хтось поламав на паливо, а лише з-під снігу стирчали гострі залишки обламаних кущів.

— Ось тут, дівчата, і будемо шукати. Рийте обережно сніг поміж стовбурачками; наче ви траву полете в грядці, — сказав батько.

І ми заходились „полоти”. Та щастя припало на батькову долю...

— Дівчата, сюди! Ось тут папірці! — гукнув батько.

І ми, обережно, як археологи змітають порохи із знайдених дорогоцінних скарбів, ми, забувши про тому і не відчуваючи посиніліх, задубіліх пальців, шматочок за шматочким, рятували з-під снігу тоненькі папірці пошматованіх вітром карточок.

До хати увійшли уже при каганці, де на нас чекала пайка „елексиру життя” (бодай його в такому вигляді ніколи не коштувало людство) і горщик гарячої води. Перемучені всі пішли до ліжок. Наступила нічна моторошна тиша, в якій ще ясніше було чути важке дихання та стогін хворого брата і тиху молитву матері:

— Слава Тобі, Господі! Слава Тобі, Спаситељу наш, що Ти ще раз відвів від нас руку смерті. Амінь!

А нещасні наші селяни — і того ж не мали!

Австралія, 1981 р.

ЧЕТВЕРТОГО ЧЕРВНЯ 1983 РБ — ВСІ НА ВСЕУКРАЇНСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ В НЮЙОРКУ, ПРИСВЯЧЕНУ ПАМ'ЯТІ МІЛІОНОВ БЕЗНЕВИННИХ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ В УКРАЇНІ У ВИСЛІДІ ЗАПЛЯНОВАНОГО РОСІЄЮ ГОЛОДОМОРУ В 1933 РОЦІ!

РЕЧНИК ВАШИНГТОНУ ПРО „ГЕЛЬСІНКІ”

Речник ЗСА в Мадриді на Гельсінкській конференції Макс Кампельман заявив, що „Брежнєв був архітектором Гельсінських угод”. Він критикував уряд СССР за їх невиконання.

Було б крайньою наївністю очікувати виконання будь-яких „угод” з боку Росії, яка впродовж історії не виконала ні одного зобов’язання. Але офіційна заява М. Кампельмана в кінці 1982 р. про те, що генсек Брежнєв був „архітектором” Гельсінських угод, як і так зв. „детанти”, ще раз показує, що до справи ліквідації московської імперії у формі СССР треба підходити з іншої сторони...

Гельсінкські групи в СССР самозліквідувалися, а „угоди” формально залишилися, і ними, також формально, Україна й ін. поневолені народи — „відписані” Москві. Ліквідація так зв. Гельсінкських угод — це чергова політична вимога вільноплюбійних народів світу.

МОСКВА БОЇТЬСЯ...

У московському офіціозі „Коммунист” партійний теоретик Євгенін Бугайов відверто написав:

„Якщо ми дозволимо нашим підприємствам вільно продавати й купувати товари (в самому СССР), тоді підприємства в розвиненій Україні стануть багатими, а підприємства в Сибіру — збанкрутують”.

Американський економічний журнал „Форбес” з 6 грудня 1982 р. зазначив, що для збереження цілості імперії Москва з її „Госпланом” („Державним плянуванням”) не дозволяє на жодну ініціативу, і так СССР в економічному розумінні вже дійшов до межі, за якою є лише омертвіння господарства і економічний крах.

В старовину знали ми, що силу спільноті дас не безладна міщаниця — аби більше! — а здисциплінований гурт людей чесних, відважних, сильних характером і справі відданіх.

Дмитро Донцов

Марія Кремінська

РІЗДВО НА ЗАСЛАННІ В СИБІРІ

У 10-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ СЛ. П. МИХАЙЛА СОРОКИ — ПРОВІДНОГО ДІЯЧА РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОУН.

(Уривок із хроніки)

Марта переїхала в ДМ і стала жити в литовця. Ясенка вона одразу знайшла. Це був високого росту, похилий і мізерний чоловік. Тому, що він багато курив, то Марта не дуже хотіла його відвідувати, а воліла радше бачитися з ним у бібліотеці, яка була поруч його дому.

Знайшла і Гриня. Ці милі люди, Гринь і його жінка, стали для неї як рідні. Скільки вони розповіли їй про Велику Україну, про розкулачування і про голод, від якого вони втекли на Крим до татар, де голоду не було.

Литовця вивезли на Сибір як тільки скінчилася війна. Він одружився вже тут з милою дівчиною, учителькою. Мають двоє дітей, які полюбили Марту, а мати її слухати не хотіла, що Марта їх покине. Так минув місяць.

Одного разу, коли господарів не було вдома, до Марти зайшов голова колгоспу — власне бригадир, бо після злиття колгоспів у Філово постала бригада, а голова став бригадиром.

— Збирайся, поїдеш продавати в крамниці. Засудили її на 8 років.

— Ні, не поїду. Щоб і мене засудили на 8 років? Я ж не буду жити в цій крамничі, правда? Я буду на ніч іти додому! Ви розумісте, що я хочу сказати.

— На, — і він подав їй записку, — прочитай, що пише тобі Михайло, твій земляк. Він добре порадив. Каже, що коли у нас бригада, а не колгосп, то нам такої великої контори не треба. Дерев'яною стіною відділили третю частину тобі на кімнату і крамничку, а решта на контору. З контори в твою кімнату є двері і з твоєї кімнати в крамничку є двері, а з крамнички в контору є вікно, через яке будеш торгувати. Не будеш мерзнуть ти і покупці не будуть мерзнути.

Те саме писав і пан Михайло в записці.

І Марта вернулася у Філово. Оселилася в кімнатці у конторі, поруч крамнички. Свою городину перенесла у підвал контори. Сторож контори зробив Марті талчана. Біля нього Марта повісила свій перський килим, якого її прислали з дому, а на килимі портрети Тараса Шевченка, Івана Франка і Лесі Українки. Стіл накрила серветою, на вікно вимежала марлю, з великих скринь із сірників зробила канапу, щоб люди мали на чому сидіти, коли прийдуть до неї, і накрила її другим килимом. Шідлога скрізь чиста, аж жовта. Їсти собі варила на заливній печі, що стояла в конторі й огрівала її кімнатку, крамничку і контору. Дрова приносив сторож. За крамом іздила сама на колгоспних волах. Добре, що ще в концтаборі запізналася з ними. Іноді крам привозив експедитор сельпо. Завжди знала, на яку суму має бути краму й провіряла, чого і скільки є в крамничці. Сторож стеріг контору й крамничку під час її відсутності. Раніше в контору рідко хто приходив. Приходило переважно лише начальство, гости неприємні, але тепер, хто іде через Філово, заходить в крамничку щось купити або тільки відвідати Марту. Марта знайомилася із спецпереселенцями, які привозили їй книжки — переклади з західних мов. Мала в Сибірі на цьому проклятому засланні свій затишній куток, душевний спокій і цікаву роботу, бо завжди була в русі, завжди з людьми.

У свій вихідний день відвідувала дівчат і розпитувала про пана Михайлова, а в хлопців лишала їому записку, в якій описувала, як її гарно живеться і в кожній записці дякувала їому. Але їого не бачила, бо він через Філово не проїздив, іхав навколо через посольки, де жили нації люди. Відповідь лишав у тих же хлопців.

За тиждень до Різдва Марта одержала від пана Михайлова, що Грині просить на Святый Вечір до них, щоб разом з'єсти Святу Вечерю. Марта втішилася: може побачить пана Михайлова і гаряче подякує їому, бо що б з нею було, якби не його доброта, увага, поміч?

Від своєї куми з України вона одержала куто, мак, мед, горіхи. Зварила куто як дома, зварила смачний борщ, заморозила його і 6 січня пішла в ДМ, понесла Гриням вечерю. Було 50 степенів морозу. Шапочка й хустка навколо Мартиного обличчя, вій і брови стали цілком білі від інею, та йти тих 18 кілометрів було тепло й весело. В передпокою зустрів її пан Михайло.

— Змерзли? — запитав.

Марта дуже втішилася, коли побачила його.

Hi! Я ж ішла пішки!

— Не втомились?

— Hi! Що мені пройти 18 кілометрів! — заміялася вона.

За дверими у великій кімнаті було чути розмову кількох чоловіків і жінок. Господиня збрала Марту в свою спочивальню, щоб обігрітися і відпочити, а пан Михайло зустрічав у передпокою нових гостей.

— Так багато гостей у вас сьогодні вечеряє, — завважила Марта. — Чому ви робите таке велике прийняття?

Господиня засміялася.

— Хіба це ми? Це пан Михайло! Ви побачите тут за спільною вечерєю не лише українців, а й литовців, латвійців, естонців. За тиждень до свят почали зносити до нас різні страви, м'ясо, печиво. Хороші господині литовки. Вони легко розуміють по-українськи. Всі дуже поважають пана Михайла!

— Вони ж католики і у них вже минув Святий Вечір.

— Вони хочуть відвідувати і цей Святий Вечір, бо горнтуться до пана Михайла, а це його Святий Вечір. Усім їм пан Михайло помагав у їхніх клопотах.

Марта обігрілася, відпочила й вийшла до гостей. У великій кімнаті чотири столи поставлені у формі літери П. На столах, накритих білими скатертями, стояли різні страви, з яких більшість не виглядала на пісні, але були й пісні: кутя господині і Мартині, пісний борщ, голубці з піпоном, вареники з капустою, а біля кожного накриття лежала картка з іменем й

прізвищем гостя. Гості знайомилися і розмовляли, чекаючи на вечерю. Або господар, або пан Михайло виходили надвір, очевидно ще на когось чекали, крім зірки. Враз хтось застукав на ганку, стрясаючи сніг з чобіт, і пан Михайло швидко вийшов у передпокій. З хвилин десять його не було. Господар попросив гостей сісти за стіл. Увійшов пан Михайло й сказав новому гостеві:

— Ваше місце біля пані Марти, — і показав де.

Заки гість обійшов столи, щоб зайняти своє місце, Марта зирнула на його картку і прочитала: „Ладо Ш-вілі”, отже грузин. Господар проказав молитву „Отче наш” і всі почали Святу Вечерю кутею. Марта бачила, як пан Михайло звертався то до одного хлопця, то до другого, яких посадив біля себе, і слухав, що вони жваво оповідали. Це повстанці. — подумала Марта, — але не волиняки. Українці співали колядку „Добрій вечір тобі, пане господарю!”, потім „Нова радість стала”, а потім „Ой, видить Бог, видить Творець” і „Небо і земля”. Співали гарно. Литовці швидко підхопили мелодію і співали також, хоч слів не знали. Згодом пан Михайло звернувся до них, а опіеля і до латишів, і всі співали свої колядки. А коли Марта почала співати „Тиха ніч, ясна ніч”, то з нею співала більша частина гостей. Узваром закінчилася Свята Вечеря.

Пан Михайло встав, подякував господарям і гостям, побажав усім сили та здоров'я перебути цей тяжкий час на чужині, а зокрема щастливого повороту на батьківщину. Грузин пішов у передпокій, приніс дві пляшки вина і поставив на стіл.

— З Грузії, — сказав.

Поналивавши всім потроху в склянки, а тоді підніс свою склянку:

— Випсмо за волю України!

Всі встали. Марта проспівала „За власну, могутню Державу!” Випили. Пан Михайло знову поналивав усім вина.

— Тепер вип'ємо за волю Грузії. Знову всі встали й грузин заспівав свій гімн так поважно, і так завзято! Випили всі за волю Грузії і посідали. Грузинського вина в пляшках вже не було, господиня принесла наливки з брус-

**УКРАЇНСЬКА ЖІНКА є СПІВТОРИЦЕМ
У ЗМАГУ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ!**

ниць. Пили за волю Литви, Латвії й Естонії. Люди співали свої національні гимни (не московського видання) урочисто, з глибоким почуттям. — Який надзвичайний вечір! — подумала Марта. — Всі так дружно веселяться! Молодші пані позаносили посуд і решту сграв на кухню, звільняючи стіл для чаю. Пан Ш-вілі, на прохання пана Михайла і гостей, декламував поезії грузинською мовою і тут же перекладав їх. Він сказав цілу промову про те, що Україна і Грузія — це сестри, у них від одного ворога постала неволя й дорога до визволення у них одна. Хто хотів курити, той виходив у передпокій. Коли сіли пити чай, тоді Марта зауважила, що ані пана Михайла, ані хлопців, ані п. Ш-вілі нема. За деякий час прийшов пан Михайло, але сам. Хлопці і п. Ш-вілі пішли додому в посьолок „Радісний”, віддалений на 16 кілометрів від ДМ. Марта ночувала у Гринів.

Зранку Марта помогла господині прибрati в кімнатах. Поприходили пані, вчораши гости. Позабирали свій посуд та серветки. Згадували вчораший вечір і казали, що їм було так весело, наче б вони були вдома, що вони ніколи цього вечора не забудуть і, якщо дозволятъ господарі, вони ще і сьогодні прийдуть хоч на хвилинку. Прийшов пан Михайло. Господиня розігріла Мартина борщ, бігос, кишку, січенники. Сіли сидати. Пан Михайло із борцем дивувався:

— То в цьому замерзлому горщику був такий смачний борщик?

Господиня відповіла:

— Український, пане Михайле, хіба не пізнаєте? Салом затовчений, з помідорами й сметаною.

Поснідавши, Марта подякувала господарям за гостину і стала збиратися в дорогу, щоб ще завиділа зайти додому. Пан Михайло вийшов з нею.

— Дорогий пане Михайло! Я ніколи не знайду слів, щоб висловити вам свою подяку! Ви мені увесь час допомагали! Не знаю, що було б зі мною, якби не ви! Я знаю, що це ви послали до Мороза бухгалтера з П., коли я працювала у цього п'янниці, що це ви послали Крижанівського з П., щоб я ішла працювати раз-

хівником у колгоспі, бо в сельпо я майже нічого не заробляла, а жити ж треба було! І це завдяки тільки вам я маю таку хорошу роботу, гарну кімнатку. Тепло мені, затишно, спокійно, чисто! Спасибі вам велике! І не мені одній ви добро робили! Я ж говорила вчора з тими людьми, які були у вас на Святій Вечері. Ви кожному допомогли як не ділом, то радою. Вони захоплені вами.

— Вони мені більше роблять, — поважно відповів Михайло Сорока.

— Що вони можуть робити, оці бідні люди на чужині! Затуркані, загнані в неволю.

— Роблять, і то багато. Завдяки їм я маю зв'язок з Краєм і з потрібними нам людьми.

Марта пригадала, як через латвійців він допоміг докторові хемії, і не пробувала розпитувати.

(„Наш Фронт, 1982, Австралія”)

П. ГРИГОРЕНКО І „ЩУРИ”

Репліка Надії Наум

Відколи колишнього совєтського генерала Петра Григоренка привезли „самольотом” за кордон, він у своїх промовах і писаних називав українських підпільників „щурами”. Він твердив, що „у підпіллі живуть лише щури”. Такої характеристики дочекалася герой-підпільника ОУН..., хоча їм від генеральських закордонних заяв ні холодить, ні пече.

Але ось у листопаді 1982 року самозліквідувалася Московська гельсінська група та її філія в Києві, Еревані й ін. містах СССР, про що в „Документі 95” повідомила дружина Сахарова й ін.

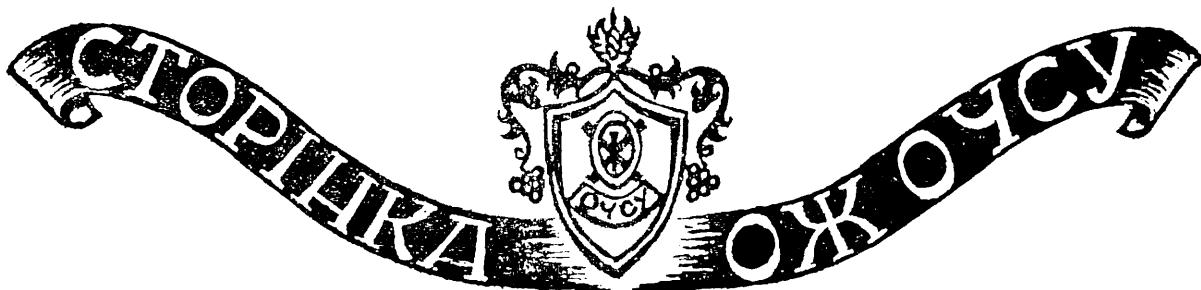
Генерал зрозумів, що він втратив ґрунт під ногами, що йому — замість бути „прапором” для деяких чухрайців, може залишитися місце вже тільки у складі „Нового русского слова” та „Граней”...

Тому він, виступаючи в Домі УНСоюзу в Чікаго 8 листопада (куди його привезли ті, що намагаються ск склейти „друге УККА”), заявив, що „Українська гельсінська група зрозуміла раніше за всіх, що далі не можна так працювати, тому вона перейшла в підпілля!”...

Тут уже пан генерал хоче пустити людям піском межи очі, мовляв, та група не самозліквідувалася, а... перейшла в підпілля! (Див. „Свободу” ч. 218, стор. 1-ша).

Але ж, за словами пана генерала, „у підпіллі живуть тільки щури”! Тобто тепер п. Григоренко назвав членів колишньої Гельсінської групи — щурами.

Таке-то діється з „прапором” малоросів...

Оксана Керг

до 15-ліття очсу

Прийдіть до мене друзі й побратими
як плоть моя березовою цвістиме
вінгаючи сухий, безлистий ліс.
Ми ще живі, коли нас хтось кохає,
коли на вігну пам'ять споминає,
хустинку прикладаючи до віз.

I. Калининъ

Вони як десятки інших українських поетів нашого століття випили і далі ще г'ють гірку чащу, якої не пили ніякі поети бунтівники всіх часів. Жорстока доля випала тим улюбленим муз, яким замість повного вражень, достатнього життя, літературних нагород і вдячності народу — судилося коротати вік в завоювлених бараках понурої азійської природи, під безнастаний в'ідливий крик розбещеніх московських поліцай, під прокльони передсмертних мук злочинців, тисячі миль від ласкавої рідної природи, від рідних, від славного минулого народу, в бруді московської лайки, в потоптанні людської гідності.

Наша організація, якій сповнився молодий вік — п'ятнадцять років, живе болями уярмленого народу і працює так, як наказує нам українська совість, як учила нас наша Уляна, наша провідниця і наше велике серце.

Те, що скептикам віддавалося нереальним, наша Уляна наблизила до свідомості наших лав своїм горінням, своюю ідейністю, своїм непомильним розумом.

П'ятнадцять років прошуміло біля нас, але
наша спаяність, яку змонтувала Уляна, пере-
тривала її ненадійну смерть і пустку, що зали-
шилася після її відходу, бо її ім'я, яке живе в
наших душах — зобов'язує нас не кидати роз-
початої праці й вести її аж до останніх наших
днів, аж молода естафета не перебере з наших
слабіючих рук прапор, на якому вписані наші
завдання. Що Уляна навіки залишилася в на-
ших душах — ми знаємо. Ми словами поетки
можемо сказати, що Уляна жива, бо ми „її ко-
хаемо, ми на вічну пам'ять споминаємо, хустин-
ку прикладаючи до віч”.

Минув рік від відходу Уляни від нас, але її пляни, її розпочаті заходи для оборони політичних в'язнів, обов'язку, який вона перша на еміграції взяла на свої слабкі плечі, чекають реалізації. Ще чекають розпочаті нею заходи про долю Оксани Попович, Оксани Мешко, Юрка Шухевича, Василя Стуса. Її місце в СКВУ, СФУЖО ще не заступлене, воно мусить тривати в праці її заступника. Голова нашої організації Марія Нестерчук свідома труднощів праці не-заступимої здавалося Уляни, але вірна її заповітам, не припиняє діяльності і продовжує її за далекосяглими вказівками Уляни.

Радісні були вказівки нашої організації п'ятнадцять років тому. Тоді ми знали, що все за-пляноване, узгіднене, що величезний запас

**КОМУНІЗМ — ОБЛУДА,
НАЦІОНАЛІЗМ — ПЕРЕМОГА!**

СВРЕПЕНИЕ НАУКИ

БЕЗ ГАМОГИНОЙ КАРТИНЫ НАУКИ

Информация из газеты
"Министерство науки и техники СССР"
и журнала "Наука и жизнь".
Министерство науки и техники СССР — это не
только научно-исследовательские учреждения, но и
учебные заведения высшего образования, институты
и центры по распространению научной информации.

Ученые, инженеры, техники, специалисты
и студенты должны быть настроены на то, чтобы
всегда помнить о том, что наука — это не просто
изучение природы, но и ее практическое применение.

Наша наука должна быть полезной для общества,
она должна помочь людям жить лучше, работать
легче, жить дольше, жить счастливее.

Наша наука должна быть полезной для общества,
она должна помочь людям жить лучше, работать
легче, жить дольше, жить счастливее.

Наша наука должна быть полезной для общества,
она должна помочь людям жить лучше, работать
легче, жить дольше, жить счастливее.

Следует помнить, что наука — это не только
изучение природы, но и ее практическое применение.

Наша наука должна быть полезной для общества,
она должна помочь людям жить лучше, работать
легче, жить дольше, жить счастливее.

Наша наука должна быть полезной для общества,
она должна помочь людям жить лучше, работать
легче, жить дольше, жить счастливее.

ІХ РІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ

Осінній Конференції ОЖ ОЧСУ, яка в 1982 році відбулася в Домі ОУВФронту в Нью-Йорку, в днях 20-21 листопада, Гол. Упр. ОЖ ОЧСУ прикладає уваги, адже це ділова зустріч голів і членів Відділів для обговорення важливих справ Організації і намічення плянів праці на біжучий рік. Ці ділові і приемні зустрічі об'єднують нас тісніше, надають виразніших форм нашим змаганням, зближують більше до нашої святої мети, за яку ми боремося — за волю і долю нашого народу.

Під час спільної вечері под. письменниця С. Куліш у своїм глибоко опрацьованім рефераті, в якім вона зробила перегляд 15-річної праці Об'єднання Жінок ОЧСУ, уділила чимало уваги великій жінці, яка була її засновницею і душою всі ці роки, — сл. п. Уляні Целевич-Стецюк. Словами теплого спогаду, які випливали з глибини душі мистця слова, вона змалювала живий образ Покійної, яка огненним словом змагалася за Правду свого поневоленого, але нескореного народу, своїми героїчними чинами несла йому надію на визволення, коли скривавлена Україна здригалась у кіттях червоного ката і брунатного нелюда.

Всі 37 делегаток прийшли на цю Конференцію з твердою постановою вести її в дусі ідей Покійної.

Конференцію відкрила гол. Гол. Упр. М. Нестерчук спільною молитвою, а тоді однохвилинною мовчанкою ми вшанували пам'ять Покійної. Вітаючи делегаток щирим словом, звернула увагу на завдання, які чекають наших рішень і дій. Вибрана Конференцію предсідниця под. Гентиш перебрала ведення нарад, секретарювала под. А. Зaborська-Гелетей. Після затвердженого Резолюційної Комісії в осobaх подруг: С. Куліш, С. Радьо, Д. Степаняк, Д. Процик і М. Кульчицька, поодинокі Відділи відчитали звіти з річної праці, а також різні референтури Гол. Управи. Відділи звичайно працюють за пляном, виготовленим Гол. Управою, обговоренім і прийнятім на Річній Конференції. Плян охоплює політично-суспільні діянки та мистецько-культурну працю.

Як виявилося в дискусії, на жаль, обставини в наших громадах не скрізь дуже-то сприятливі. Ми знаємо, що в нашому суспільстві тут на поселеннях деякі патріоти тяжко працюють, щоб нас розбити; вони очорнюють і знеславлюють нас; вибрали для себе каламутне русло, бояться в ньому і намагаються тією брудною водою і нас „окропити”. Для них кожний середній: добрий для осягнення їхніх особистих амбіцій. Та нам вони не страшні. Хіба ж ми не загартовані в боротьбі? Історія нашого народу приділить їм належно зароблену „пайку”. З прочитаних звітів ми почули, що відділи виконали велику працю. До осягів належить: святкування славних історичних річниць, відзначування днів смерти національних геройів, акція в обороні політ'язнів, поширення української визвольної ідеї в західньому світі, співпраця з американськими політиками, а також влаштовування мистецьких вистав і фестивалів, як то робить Відділ у Сиракузах або літературних сходин, для прикладу, в Гартфорді Караванський читав свої поезії; влаштовані Відділами у Філадельфії, Йонкерсі, Асторії товариські зустрічі з цікавою програмою також мали гарні успіхи. ОЖ ОЧСУ у Філадельфії вів активну акцію оборони проти „зфабрикованого” процесу В. Осідача. З ініціативи ОЖ ОЧСУ засвічується кожного року в американських музеях, на ратушах ялинку, присвячену дітям політ'язнів на Україні. Заходом об'єднаних сил ОЖ ОЧСУ Америки, Австралії, ОЖВБ (Британії) і ОЖ ЛВУ Канади видано спогади О. Мешко англійською мовою „Бетвін Дет енд Ляйф” („Між життям і смертю”).

Незвичайно важливою справою в програмі праці являється тісна співпраця з молодечими організаціями студентів та молодечих осередків СУМ-А, допомога Школам Українознавства. На цю тему мав місце довгий і конструктивний обім думками, бо ж нам потрібно молодих, національно свідомих сил, які могли б нас заступити.

У програмі Конференції був намічений панель з недавно виданих спогадів О. Мешко

(„Бетвін Дет енд Ляйф”), який мали провести члени студентських і молодечих організацій. Модератором панелю була Л. Кий-Лозинська (Фільдельфія), членами Л. Галатин-Зварич, Р. Стойко-Лозинська, М. Данчук-Решітник.

Слухаючи наших панелісток, всі ми пережили радісну несподіванку, і в кого був ще сумнів, що в нас немає національної свідомості молоді — то розв'явся. Ми слухали з захопленням, подивом і радістю, бо перед нами презентувались молоді інтелігентні, свідомі свого національного кореня, діти українського народу, висловлюючи свої думки, політичні погляди переконливо і вірко. М. Данчук-Решітник передала нам образ незламного Духа, кришталевого характеру української жінки, матері-страдниці, якої ні тюрми, ні заслання, ні катаржні знущання не змогли зламати. Модератор Л. Кий-Лозинська та панелістки Л. Галатин-Зварич і Р. Стойко-Лозинська, аналізуючи книжку, зробили політичні й ідеологічні висновки. Дарма, що вони виростили далеко від України, — душою вони не відрівались від неї.

В гарній, дружній атмосфері відбулася спільнота вечера в суботу, на якій ми мали честь вітати між нами дорогих видатних гостей: д-р Софію Наумович з Парижу, яка у своїй незвичайно цікавім рефераті, познайомила нас із життям української громади у Франції та культурно-історичними досягненнями наших науковців на Сорбоні; а гостя з Канади Аріядна Стебельська, поетеса, маляр, критик, суспільна діячка в цікавому нарисі на світлини образ нашої незабутньої голови Гол. Упр. бл. п. Уляни Целевич-Стецюк, та винесла її на п'єдесталь, поруч із найкращими дочками українського народу. Вона порівняла її до Лесі Українки: в обох у них горів дух титана, обидві жили полум'яною любов'ю до України, обидві згоріли в любові до неї.

На цьому вечорі наділено Аріядну Стебельську за її велику культурну і суспільну працю для добра української визвольної справи з Фонду ім. Ляриси Целевич і Уляни Целевич-Стецюк нагородою в сумі дол. 500. Вручила її від Кураторії Фонду Слава Куліш.

У неділю після ділової і актуальної виміні

думок і обговорення пляну праці на 1982-83 та відчитання подругою С. Радьо схваленої Резолюції, закінчено Річну Конференцію ОЖ ОЧСУ. В заключному слові голова Гол. Упр. Марія Нестерчук подякувала делегаткам за труд і щире намагання використати цих два дні для намічення дальшої посиленої праці в ім'я здійснення світлих ідей українського народу, за які ми боремося.

Національним гімном закінчено наради.

А. Зaborська-Гелетей,
секретар ОЖ ОЧСУ

Слово про лавреату нашого цьогорічно конкурсу

Кураторія Фундації ім. Ляриси і Уляни Целевич-Стецюк в особах: Марії Нестерчук, Аллі Давиденко, Оксани Керч, Мирослави Крук, Марії Лозинської, Марії Василік, Марії Твердовської, Люби Сілецької та Ляриси Лозинської-Кий рішили у 1982 році не розписувати конкурс, а цілу суму 500 доларів передати нашій лавреатці Аріядні Стебельській (Аріядні Шум) за довголітній вклад в українську культуру на полі пластичного мистецтва, поезії, драматургії та літературної, театральної та музичної критики.

Аріядна Стебельська народжена в Гнівані на Винниччині в родині Селецьких-Шумовських дитинство і юнацтво прожила в країні Лесі Українки, в задуманій Волині. Звідти поетичний талант, що виявився дуже рано, ще в дитячому віці і звідти культ Лесі Українки, який не покидає талановиту поетку і митця по сьогоднішній день. Пані Аріядна мабуть найкращий знавець Лесинної творчості. Okрім поетичного обдарування, вона малярка, скульптор і театральний декоратор.

Мистецьку освіту здобула в Krakівській Академії Мистецтв. Брала приватні лекції декламації у славного митця слова Юліяна Генника-Березовського і була вільним служачем викладів проф. Богдана Лепкого про Шевченка та переклади його творів. Переїхавши після

ІЗ ВІДЗНАЧЕНЬ 40-ЛІТТЯ УПА

ВШАНУВАЛИ 40-РІЧЧЯ УПА В ЙОНКЕРСІ, Н.Й.

Неділя 7 листопада 1982 р. залишилась довго у пам'яті української громади. У цей день відбулося потрійне свято для гідного відзначення 40-ої річниці УПА, а саме посвячення плюскорізьби Тараса Шевченка роботи Антона Павлуся, у виконанні Михайла Черешньовського, та бюсту з бронзи ген.-хор. Романа Шухевича—Тараса Чупринки роботи маєстра Черешньовського. Встановлено їх у вестибюлі Дому Спілки Української Молоді в Йонкерсі. Цього ж дня посвячено прапор Відділу Т-ва к. Вояків УПА в Йонкерсі.

Уранці о. Шамбелян Петро Федорчук відправив в церкві Св. Михаїла Службу Божу і Панахиду, а відтак посвятив ПРАПОР ТОВАРИСТВА. Головним кумом був к. Войн УПА маєстро Михайло Черешньовський, а кумами — представники місцевих орг-цій ОУВФронту мегрополії Нью-Йорку. Акт передачі Прапору Товариства завершив кол. вояк УПА Михайло Черешньовський — Хорунжим Михайлові Шаликевичові, Осипові Дашкові та Петрові Шкафаровському.

По полудні у вестибюлі Дому СУМ-А, в

війни до Канади, студіювала в торонтському та оттавському університетах педагогіку та сльовістику, які закінчила ступнем магістра, завершуючи опісля ссудії докторатом на Вільному Українському Університеті в Мюнхені.

Зараз участь в державних середніх школах Торонта мистецтва, української, німецької та французької мови. А також викладає українську літературу на курсах українознавства ім. Юрія Ліши.

Пані Аріядна — видатний на еміграції професійний і талановитий театральний та музичний критик, чиї надзвичайно цінні статті появляються на сторінках тижневика „Гомін України”. Ще хочу додати, що вона не тільки теоретик, але часто практик: не тільки підготовляє молоді сили до мистецьких виступів, але частенько захоплює публіку мистецтвом слова.

приявності представників Центральних Організацій УВФронту з Нью-Йорку і навіть з Гартфорду, Конн., та місцевих орг. і установ, колишніх Вояків УПА в одностроях і делег. Осередку СУМ з Йонкерсу в одностроях та поважної кількості гостей Отець Шамбелян Петро Федорчук посвятив вищезгадані пам'ятники. Формальне відслонення пам'ятника Т. Шевченка довершив Екзекутивний заст. президента УККА ред. Ігнат Білинський, а бюсту ген.-хор. Романа Шухевича — голова ГУ Т-ва к. В. УПА Михайло Ковальчин. Архітектурне оздоблення вестибюлю проектував архітектор інж. Любомир Калинич.

Офіційно імпрезу відкрив голова Комітету Мирослав Климко. Степан Шкафаровський відспівав американський гімн, а всі присутні — український гімн.

О год. 5-ї почався святковий банкет. Відкрив пан Мирослав Климко, молитву провів Отець Шамбелян Петро Федорчук, а даліше програмою проводив мг-р Святослав Коцибала.

За головним столом сиділи: Отець П. Федорчук, Мирослав Климко, ред. Ігнат Білинський, Михайло Ковальчин, п-і Марія Нестерчук, маєстро Михайло Черешньовський, Мирон Мицьо, Богдан Качор, Микола Сидор, Мирослав Футала, стейтовий сенатор Джон Флін, посадник Йонкерсу Ендріело Мартінеллі, радні Стіф Кубасік, Андрю Мк'Доналд, представник Каунти Екзекутіф за Дел Белла Стіф Труса, та господар банкету мг-р. Святослав Коцибала і мг-р. Свіген Гановський.

До складу Ділового Комітету входили: Мирослав Климко, голова, та члени Богдан Вітюк, Богдан Ковалик, Микола Сидор, Володимир Кульчицький, Лев Футала, Степан Гаврилюк, Андрій Стаків, Петро Русинко, Петро Шкафаровський, Степан Гованський, Володимир Козіцький, мг-р. Святослав Коцибала, Ярослав Кіцюк, Володимир Уздейчук, Марія Русинко, Марія Кульчицька, Михайло Бурчак, Наталія

Невмержицька, Степан Палилик, Михайло Лотоцький і Мирослав Футала.

Важливу думками толовину промову виголосив ред. Ігнат Білинський, даючи історичну та будучу перспективу українського спротиву і революційної боротьби.

З призітами виступали: мігр. Євген Гановський від ГУ ООЧСУ, М. Ковальчин — Т-во к. В. УПА, п-і М. Нестерчук від ОЖ ОЧСУ. Богдан Качор від Союзу Укр. Політв'язнів, Мирослав Футала від КУ СУМ-А та Микола Сидор від Управи Відділу УККА в Йонкерсі. Приявні зробили овацию маестрові Михайліві Черешньовському, із „Многая літа”, також відспівали „Многоліття” усім присутнім упівцям та їхнім родинам.

У бенкеті взяли участь голови Гол. Управи ООЧСУ, старшина УПА д. Лев Футала з дружиною, Володимир Костик з дружиною, п. Вітенко — УККА і ООЧСУ з Озон Парку з дружиною, Василь Наум — ООЧСУ в Асторії, п-і Марія Коваль — Відділ ОЖ ОЧСУ в Нью-Йорку, Петро Польний — Осередок СУМ, Бруклін, п. Іван Макар — Відділ ООЧСУ у Брукліні, Тиміш Мельник — Відділ ООЧСУ у Гартфорді, Микола Зелез — Осередок СУМ у Гартфорді, Богдан Гаргай — Осередок СУМ у Нью-Йорку, В. Цюрпіта — Осередок СУМ та Відділ Другої Укр. Дивізії, Укр. Нац. Армії в Ньюарку, Микола Грицков'ян — Відділ Т-ка к. В. УПА в Нью-Йорку, мігр. Катерина Мицьо — Відділ ООЧСУ в Гемстеді, Михайло Подосовський — Відділ УНПомочі в Брукліні, Н. И.

Місцеві орг. репрезентували: Б. Вітюк — Відділ ООЧСУ, п-і Катерина Фріз та І. Бойко, Михайло Бурчак — Осередок СУМ-А, Роман Глушко — Федеральна Кредитова Кооператива СУМ-А, Михайло Лотоцький — Дім СУМ-А, Петро Шкафаровський — 8-ий Відділ УНСОЮзу, Михайло Терлецький — 4-ий Відділ СУК „Провидіння”, Степан Гаврилюк — 7-ий Відділ УНПомочі, 2-ий Відділ Орг. Оборони Лемківщини — інж. Степан Гаванський, Школу Українознавства репрезентувала п-і Марія Кічюк.

Мейор Йонкерсу Енджело Мартінелі з нагоди 40-річчя УПА та посвячення пам'ятників

видав окрему проклямацію, яку відчитав під час бенкету. Усі присутні чужинці щиро вітали учасників з такої радісної нагоди. Господарем бенкету в англійській мові був Мирослав Футала.

У мистецькій частині виступала знана артистка Чернівецького театру ім. Ольги Кобилянської п-і Ліна Белюць, народжена в Новограді-Волинському: рецитувала поезії Т. Шевченка, поему Марка Боєслава „Галка” та співала ряд пісень „Думи мої, думи мої” — в обробці комп. Вериківського, упівську пісню „Світить місяць”, „Зірвалася хуртовина” та Володимира Івасюка „Балада про мальви”, при акомпаніменті п-і Ірини Фабрики. Своїм виконанням „обезбройла” всіх приявних, включно з воїнами УПА.

Виступав також гордість нашого Йонкерсу п. Степан Шкафаровський, який виконав три пісні: „Нагадай, бандуро”, музика Китастого, „Пісню про Отамана Стрільця”, муз. Фоменка, „Ой Дніпре”, муз. М. Лисенка, при фортеп'яні — панна Дозя Сигіда. Глибокий бас-баритон своєю тематикою та виконанням доповнив гарний настрій.

Кінцеве слово мав голова Комітету, склавши подяку усім учасникам, виконавцям та господарям.

Отець Шамбелян Петро Федорчук закрив бенкет молитвою, а всі відспівали „Боже Великий”.

Доконала наша громада ще одного гарного, культурного та національного діла, про що говорили посадник і стейтовий сенатор.

С. К.

КАГЕБІСТ ФЕДОРЧУК

Із СССР повідомляють, що цензура почала перевіряти багато листів, які приходять з-за кордону, і тому поштова доставка павіть листа із Зах. Європи тринаці над один місяць.

Очевидно, на „указ” нового всесоюзного кагебіста А. Федорчука, дуже утруднений і скорочений в останніх тижнях телефонічний зв'язок між Заходом і СССР. Щоб дотелефонуватися в Україну до рідних, наприклад, або з України на Захід, треба „записуватися в чергу” і чекати від 7 до 10 днів на розмову. Пряме телефонічне сполучення з СССР, яке діяло також із ЗСА, було перерване у листопаді м. р.

Відзначення 40-ліття УПА в Пітсбургу

Після успішного фестивалю з нагоди 100-ліття поселення українців у Західній Пенсильванії, тут відбулася загальногромадська імпреза, для відзначення 40-ліття Української Повстанської Армії в 64-ті роковини Листопадового зりзу на Західних Землях України. Академія відбулася 21 листопада 1982 року в гарно уdekорованій залі УПЦеркви, вщерть виповненій глядачами. Улаштована була заходами Громадського Комітету, до складу якого входили: парох УКЦеркви о. монсіньйор М. Польовий, настоятель св. Володимирівської УПЦеркви о. В. Яворський — почесні члени, Петро Годованець голова Комітету, члени: М. Барап, А. Германський, П. Плакс, М. Кардаш, А. Никончук, П. Маренець, І. Луковський, М. Сивий, Г. Шараневич.

Академія-концерт з двогодинною програмою у виконанні місцевих мистецьких сил була багатозначною культурною подією в житті громади, прихильні відгуки на яку з'явилися в місцевій американській пресі, з поміщенням знимки головного промовця на святі п. Святослава Караванського — поета, журналіста, учасника визвольного руху, в'язня московських кацетів на протязі майже 30 років.

Академію попередив молебень у церкві св. Володимира, що його віделужив о. Володимир Яворський. Нав'язуючи до слів Євангелії, він виголосив слово до вірних, підкреслюючи право кожної людини боронитися і кожної нації право і обов'язок боронитися проти агресора-окупанта.

Американським і українським національними гімнами розпочалася академія, яку відкрив голова Гром. Комітету п. Петро Годованець. Далі слідувала довідка в англійській мові про УПА, що її подала панна Анна Воробій з рімені Українського Студентського Клубу. П-і Марійка Вовчук прочитала проклямацию, ви-

дану Управою повіту, якою проголошено день 21 лист. Днем УПА.

Святкову доповідь виголосив Святослав Караванський, представлений п. Ананієм Никончуком, який вів програму свята. Промовець нагадав про советську дійсність, страшний терор, за опір, про початки створення УПА, що боролася проти німецьких і советських окупантів. Підкреслював факт, що боротьба поневоленого народу продовжується, хоч і в іншій формі, та закликав еміграцію всякими способами підтримувати священну боротьбу проти окупанта. Промовця було нагороджено тривалими оплесками.

Мистецьку частину свята започаткував хор Ліги Українців Католиків „Калина”, диригентом якого є п-і Ірина Владичак. Хор добре співав, був підготований в повному складі. Він відспівав: „Засяло сонце золоте” І. Недільського, „Гей ви стрільці січові” М. Леонтовича, „Іхав стрілець на війнонку” М. Гайворонського та „Ой у лузі червона калина” М. Колесси. Проф. д-р Василь Ящун читав патріотичні вірші свого авторства. Читання віршів дійсно було мистецьке. Чи не найбільше глядачів пілонила інсценізація „Поклін героям”, що її виконали члени танцювального ансамблю „Полтава” під керівництвом Люби Глутовської. Три постаті вояків УПА з крісами на авансцені, далі — народ: дівчата й хлопці, стояли нерухомо, як живий образ. Словеса патріотичного вірша, що його добре читав Богдан Свицький, чередувалися з піснею із плит і створили незабутнє враження. Довготривалими оплесками виявила публіка свою вдячність д-рові Юрію Кішакевичу за артистичне читання поетичного твору Яра Славутича „Монолог Юрія Шухевича”. У повторному виступі хор „Калина” пропівав п'ять відповідних до теми, пісень. П-і Стефанія Голуб'як добре декламувала вірш проф. Кравчука „У 40-ліття УПА”. На закінчення програми п. Ананій Никончук подякував виконавцям програми і учасникам свята, а хор започаткував релігійну пісню „Боже Великий, Творче Всесильний”, яку разом з хором співали всі присутні.

**ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО НА ФОНД ОБОРОНИ
УКРАЇНИ, ЯКА НЕ ВИМАГАЄ ВІД НАС
ЖЕРТВИ КРОВИ.**

ГІДНО ВІДЗНАЧИЛИ ГЕРОЇВ УПА У СТ.-ПІТЕРСБУРГУ

У Ст.-Пітербурзі на Флориді у жовтні гідно і достойно вшанували Героїв національно-визвольної боротьби у 40-ліття УПА. Це треба завдячувати організаторам, на чолі з отцем-парохом д-ром Остапом Оришкевичем. Українська громада тут невелика, але заля була заповнена вщерь. Організатори запросили і американських визначних гостей, і добре зробили, бо виконання програми було на найвищому по-змі, як у доповіді, так і в мистецькій частині.

Чимало американців і досі, як і в далекій Австралії, звідки я прибув як гість, знають чи думають про українців, як про „рашен”. Молодий д-р Аскольд Лозинський із Нью-Йорку вишуканою англійською мовою розповів про героїчну УПА, торкнувся історії України, наших змагань і терпінь за волю, підкреслив великий вклад ОУН у боротьбу за права народу. У кінці доповіді всі встали і, стоячи, били младому адвокатові браво.

Потім виступив хор „Україна” в прегарних строях, під диригуванням інж. Богдана Бемка, а акомпаніював знаний піяніст із великою практикою проф. Олександер Омельський. Хор „Україна” вміло підібраним і виконаним репертуаром надав ваги і краси цьому святові Героїв. Проф. Омельський акомпаніював і солістці.

Співачка Галина Андреадіс, із Вашингтону, якої ми не хотіли відпустити із Австралії під час її концертової подорожі, як оперової солі-

стки, виступила тут із близькучим виконанням репертуару. Те, що було у Австралії, та мабуть і в інших країнах, бо вона багато мандрує і виступає, повторилося і тут, у ентузіастичній залі свята на Флориді: люди встали й так довго аплодували, вже після вручення солістці квітів, що Галина Андреадіс співала ще і наддатки. Її справді можна назвати амбасадором української пісні у світі.

На святі УПА у Ст. Пітербурзі на Флориді, в жовтні м.р. виголосив головну промову д-р Аскольд Лозинський. У центрі — о д-р Остап Оришкевич, збоку — солістка Галина Андреадіс.

стки, виступила тут із близькучим виконанням репертуару. Те, що було у Австралії, та мабуть і в інших країнах, бо вона багато мандрує і виступає, повторилося і тут, у ентузіастичній залі свята на Флориді: люди встали й так довго аплодували, вже після вручення солістці квітів, що Галина Андреадіс співала ще і наддатки. Її справді можна назвати амбасадором української пісні у світі.

Вибачайте мені, що не усіх називав, що виступали, хоч усім належить признання і по-дяка за талант і труд. Усім вам, як і присутнім, були вдячні ті Герої УПА, які з небес вас слухали і чули.

**Зенко Олінський,
гість із Австралії**

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ ЧЕРЕЗ РАДІО „НЮ-ЙОК ТАЙМСУ”

Радіостанція „Нью-Йорк Таймс” в Нью-Йорку, програми якої на різних хвилях чути в ЗСА і в Канаді, передала увечорі 17.12.1982 р. одногодинний концерт колядок народів світу. Після французьких інші українські колядки у виконанні на бандурі, потім на бандурі з сопілкою та малої групи співаків у супроводі бандур. Як повідомила дикторка ДжунЛебелл, українські традиційні колядки виконувала музична група „Черемшина” з Канади.

Крім французьких і українських колядок, ця станція передала у тому концерті колядки Єспанії, Голландії, Німеччини, Англії й ін. країн світу.

Павло Маренець

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

„Запорожець” із „додатками”...

Рецензійний відгук

Частенько повторяємо, що ми музикальний народ, проте музичне життя у нас не належить висоті й справи нашої узики стоять майже на останньому місці нашої уваги.

Союз Українців Католиків у Америці „Прovidіння”, який як і кожна наша установа, має претензії на всеукраїнське культурне місце в нашій громаді, відзначив собі своє 70-літнє існування в 1982 році у Філадельфії. Щоб надати цій події якнайбільше помпи, відзначило його виставою опери Семена Гулака Артемовського „Запорожець за Дунаєм”. У зв’язку з написаним угорі, постановка опери могла викликати побоювання, якою ця опера буде, адже наші музичні сили не ростуть і щораз більше місце в нашому музичному житті перехоплюють приїжджі чужинці, здебільшого невисокої кваліфікації. Проте, любов до рідної музики переборола сумніви й заля великої американської школи була виповнена вщерть, і що дивніше — на виставу прийшли нечасті гости: вся церковна ієрархія, з митрополитом Суликом на чолі. Звичайно ніде поза церквою їх не бачимо, навіть на протимосковських демонстраціях.

Оркестра заграла, хор заспівав (дівчата з граблями на плечах і окулярами на носі) і гра пішла особливим порядком: Одарка виглядала як тендітна Оксана, Оксанині рухи були куди енергійніші як у Одарки; Карась також забув скинути окуляри; Андрій у величезній шапці й таких же завеликих чоботах співав свою ліричну партію комічним фальцетом, а між першою і другою дією з'явився той же хор, лише вже не в русі, а в статичній концертovій позі. Караваса і Султанова дружня розмова загубилася десь з кулісами, бо вони поверталися до залі профілями.

Найбільшою і не зовсім приемною несподіванкою для публіки, що звикла до оригінальної опери Гулака-Артемовського в трьох діях, була дивовижна вставка — додаток ще одної

дії, написаної у Львові композитором Ст. Людкевичем, яка мала єдину прикмету: грубу пропаганду. Зрозуміло, що старий композитор не мав сили відмовити замовникам тієї штуки, бо большевики майстри знущання не лише над композиторами, але й над творами... Ale що примусило постановника у вільному світі п. Рейнаровича повестися так диковинно з класичним твором? Окрім того, що продовжив не потрібно оригінальну оперу до чотирьох з половиною годин, почастував українську публіку тією тенденційною „дією”, в якій за виїмком одного дуету не було ніякої музики, а саме балакання на тему „повертайтесь на родіну”! Довжелезний балет юдалісок і недоречна ніби комчна сцена з евнухом не виправдали цього некультурного втручання в чужу творчість. Звідки п. і „режисер” типу Яблонського Рейнарович витріснули цю „вставку” і для якого дивного дива її втиснули в оперу? — Це загадка, але треба побоюватись, чи не знайдеться якийсь „герой”, що почне вставляти свої твори, наприклад, у поеми Тараса Шевченка, щоб їх „продовжити”...

Втомлена і озлоблена публіка знеохотилася до тої міри, що не вважала на виконання ролей, на голосові вартості поодиноких виконавців. Ale одна деталь опери була для всіх очевидним успіхом: ролю Імама співав молодий бас, Стефан Шкафаровський, який працює над своїм природно обдарованим голосом і може захопити кожного талановитою появою. Оцей співак завжди нагадуватиме про музичність нашого народу, не дивлячись на байдуже ставлення до музичної культури провідників нашої великої еміграції з парламентом, численними установами, патріотичними та амбітними діячами, про яких так часто пише наша преса.

Колись ще зовсім молоденьким Шкафаровський співав у Філадельфії на концерті творів Кирила Стеценка, який організував директор УМІ Юрій Оранський. Пізніше виступав він на концертах у Нью-Йорку і завжди був притрасою свята. Такою прикрасою опери „Запорожець” на 70-літті „Прovidіння” він був і тим разом. Бажаємо йому витривалості і успіхів!

У Нью-Йорку відбулася 20-та регіональна конференція

Вже 30 літ відбуваються в ЗСА земляцькі регіональні з'їзди. У висліді їх зорганізовано понад 30 регіональних комітетів, видано понад 40 регіональних збірників і спогадів про рідні місцевості.

20-та рег. конференція відбулася в Нью-Йорку 23 жовтня 1982 р. У 1982 р. вийшов збірник „Золочівщина”, „Віки говорять” (Снятинщина), опис села Жапалів В. Бородача (Любачівщина). Приготовляють збірники: „Збаражчина, Зборівщина, Коломийщина, Комарнянщина, Лемківщина, Надбужанщина, Підгаєччина, Рогатинщина, Станиславівщина, Стрийщина, Тернопільщина, Яворівщина. Невідомо, чи і коли появиться 2-ий том Історії Гуцульщини, гуцульський альбом, ярославський збірник. Львівщина, Городеччина, Жовківщина і Брідцина досі не охоплені рег. рухом. Відбулися з'їзди: гуцулів, сатниславівців, дрогобичан, стриянн, золочівців, лемків і мешканців табору в Регенсбурзі, що приготовляють свій збірник. Інститут дослідів Волині видав понад 50 книжок наукового змісту, але не багато про Волинь. Про свою працю звітували представники Надбужанщини, Станиславівщини, Стрийщини, Комарнянщини,

На адресу „Провидіння” варто поставити питання: чи ювілей заслуговував того, щоб дбайливо підшукати твір, виконавців, перевірити, чи не буде якоюсь несподіванки, а чи ліпти на галай-балай виставу з найменшими коштами? Коли ж цій установі йшлося про щадність, то чи не варто було наварити борщу, напекти пирогів, підлити те все пивом та горілкою? Бо ж кошти такого святкування, хоч і не претенсійного, були б куди менші і в додатку нікого б не втомили та огірчили. **Н.**

П.С. Опера для молоді „Лис Микита” у 60-ліття СУК „Провидіння” була куди цікавішою і оригінально поставлена.

Знижуємось, панове, черствіємо!

На 70-літті „Провидіння” у Нью-Йорку — опери вже не показували...

Тернопільщини, Яворівщини, Рогатинщини, Бойківщини — д-р М. Даревич мав доповідь про давні часи на Комарнянщині, розкопи з-перед 4.000 літ.

20-та регіональна конференція закликає:

1. Поширити регіональний рух на північні та східні українські землі для збереження й утримання документації про життя й боротьбу українського народу за свою державність. Зокрема необхідно зібрати матеріяли від свідків і сучасників голоду в 1933 р., пра геноцид, масові вивози й примусове російщення України.

2. Зібрати від мешканців Лемківщини описи всіх місцевостей, що переважно вже не існують, про переслідування всіми окупантами, примусове переселення на схід і захід, участь лемків у боях УПА, масове нищення лемківських церков, переслідування релігійного й культурного життя на західніх переселеннях.

3. Зібрати й видати матеріяли про всі наші табори переселенців у Зах. Європі після II світової війни, бо це важливий причинок до найновішої нашої історії, доказ нашої живучості, організованості і зберігання наших традицій.

Резолюції прийнято одноголосно. Д-р М. Ценко задекларував 1.000 дол. для заохочування авторів спогадів про наше таборове життя. Досі лише Регенсбурзький табір приступив до праці над виданням таборового збірника. Голова комісії регіональних дослідів НТШ, д-р В. Лев, подякував д-рові М. Ценкові за жертвенність, підкреслив участь молодших регіоналістів і закрив 20-ту рег. конференцію. — **I. D.**

За даними Центрального Розвідчого Управління, ЦРУ, в Сovетському Союзі за дротами концтаборів і за гратами в'язниць перебувало до смерті Л. Брежнєва у листопаді 1982 р. чотири мільйони осіб. Із них, за тими ж даними, лише 10.000 осіб мали б бути політичними в'язнями. (За „НІЙ Таймсом” з 7.11.1982 р.).

Очевидно, цифра кількості політв'язнів Москви є значно применшеною, адже КГБ згори приписує політичним — „хуліганство”, „марнотратство”, або „гвалтування”, щоб применшувати кількість дисидентів.

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ ПЕВНІСТЬ

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSN.

936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622

312-772-4500

ФІЛІЯ:

**2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393**

- В «Певності» Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартально.
- В «Певності» Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В «Певності» Ваші ощадності обезпечені Федерально Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В «Певності» Ви можете відкрити пенсійні конта, т.зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першою депозиту пенсійних чеків.
- В «Певності» є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В «Певності» є вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.

**ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ «ПЕВНІСТЬ» —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!**

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА**

В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШІЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ, ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей
Безплатне життєве забезпечення до 2,000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**
301 Palisade Ave. Yonkers, N.Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

**„БУДУЧНІСТЬ”
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГДНІМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІІ, ШПІТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНИ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½% ДІВІДЕНДИ

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол. Ощадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel. 843-5411

Панько Незабудько

Оглянувшись назад (З а м і с тъ ф е й л е т о н у)

Оглянувшись назад на пройдений шлях нашого громадського життя за минулій рік, по-дамо деякі видні факти в кривому дзеркалі сатири. Згори кажу „pardon” деяким нашим супер-патріотам, супер-демократам і „батькам народним”, якщо деякі мої слова можуть їх вконоти шпилькою. Пardon, панове! Але в умовах справжньої демократії мені, сатирикові, думаю, вільно посатиризити трохи, а ви не беріть мені цього за зло, не гнівайтесь, лише однією рукою придергуйте ваші серця, щоб не потріскали з досади, а другою старайтесь зловити за хвіст американський „нейшенс”. Тоді і для мене, і для вас справа обійдеться сухо і все буде „o’кей”. Спробуйте, а я тим гасом погинаю:

За минулій рік наша діяспора майже позбулась собак: їх перевішили наші модерні „гигілі”, що велигають себе „справжніми демократами” — на дереві Українського Визвольного Фронту. Але те дерево — міцне.

На з'їзді об'єднання письменників „Слово” не прогитано, поза одиноким проф. Б. Рубгаком, більше рефератів, бо глени-доходяги не могли вже цього виконати, а молодші „приходяги” — не хотіли...

УНСоюз і УБСоюз, заругивши, не встигли повінгатись на протязі минулого року. Мабуть заноситься на порядне весілля, коли підготова така довга до скоргення українського організованого життя в Америці.

Українська Народна Поміг успішно змінила кліматичні умови, перенісши з димного Пітсбургу до вітряного Чікаго...

Мгр Іван Винник знагно схуд із журби, де взяти грошей на сплату довгу за дім ОУБФронту в Нью-Йорку...

У Філадельфії — місті „братьої любови” — нову українську „любов” погали проповідувати щоденник „Америка” і голова СУК „Провидіння” о. Чомко...

Чікагівське „Українське життя” в своїй гісторичній противізволено-фронтівській кампанії, а також в оцінці української діяспори, погало нога-в ногу крокувати з „Вістями з України” й іншими советськими рептильками...

Так званий „кодекс гести” наших „демократів” у відношенні до ОУН і УВФ збагатився такими етичними термінами як: „примітивізм”, „недорозвинені політично”, „тоталісти”, „злодії” і т. д., а один такий „демократ” висловився про Акт 30 березня 1941 р. як про „жалюгідний акт”. Нівроку, прогреснула у цекого „культура” на протязі минулого року!.. — псевдодемократи подають і далі зразки „братьої любові”.

ВИХВАЛЯЮТЬ В. ВИННИЧЕНКА ЧИ Г. КОСТЮКА?

„Свобода” УНСоюзу постійно дає багато місця звітам про працю сучасної УВАН у Нью-Йорку, яка на спілку з сучасним НТШ у ЗСА, взялася гльорифікувати нищителя української державності у формі УНР Вол. Винниченка.

У „Свободі” ч. 218 з м. р., Л. М. Л. Онишкевич у нібито рецензії „Вартісна збірка” 14 разів називає ім’я В. Винниченка і аж 20 разів — Г. Костюка (Подоляка). В. Винниченко, зрадивши Україну, іздив до комуністів будувати „соціалізм”, а п. Г. Костюк у 1933 році, коли Україна вимирала від московського Голодомору, відпочивав на кримському „курорті”, про що є докладні дані в СВУ.

Тому ѿ кажуть у нашому народі: „Яке їхало, таке ѿ здибало”!

Н. Н-м

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА” ООЧСУ

На останнім у 1982 році засіданні Головної Управи ООЧСУ в Нью-Йорку виявилося, що при найбільш опщадних видатках журнал „Вісник” мав кілька тисяч дол. недобору, хоча кількість читачів журналу дещо збільшилася.

Значною фінансовою допомогою для „Вісника” у час, коли незмірно зросли поштові видатки, був Пресовий Фонд. У 1983 році будемо на сторінках нашого журналу публікувати списки Жертводавців, які жертвують на Пресфонд від себе особисто, або з нагод різних родинних святкувань, товариських або земляцьких зустрічей тощо.